

פרשת השבוע על-פי ה"פרץ צדיק"

פרשת תולדות

א. טרנברג ג'ת'ז'ג

ט

ויהי ביום כה' ז' תמוז תצ"ג

ואין בספרים דאף דmittah נensus אדה"ר בקהלת מ"מ אחר הקלקול נוצר המיתה לטובת האדם. שהרבה דברים שלא יכול להציג כשהוא בגוף ומشيخ אחר המיתה. רק קודם הקלקול שהיה גופו מזוקך לא לצורך תיקון המיתה. ועפ"י מהר"י בירבי ז"ל מש"ג ועתה לממה נמות וגוי אם יוספים אנחנו לשמעו את قول ה' אליהם עוד ומנתנו. שאף שראו שדבר ה' עם וחיו. אך אמרו הרים זהה ראיינו כי ידבר אליהם את האדם וחיו. ועתה שנוכל לזאת בחיים. למה נמות למה לנו תיקון המיתה. אם יוספים אנחנו לשמעו וגוי הינו בתוספת מדרגה גבוהה ממה שזכינו בחיים. ומנתנו אז נוצר המיתה עכ"ז. וכן השינה שהוא א' מס' למיתה ג'כ' לתועלתה זה שיכל להציג בשינה מה שלא יכול להציג בהקץ בשום אופן. כמו"ש על הארץ"ל שפעם א' אמר שקיבלה והציג בשינה בשבת בפ' בלבד מה שלא יכול לדרש פ' שנה. והוא כמ"ש בಗמ' חלום א' מס' לנבואה ובמ"ר נובלות נבואה חלום. ושלמה המעה זכה לכל חכמת שלמה חכמה תחתה ע"י חלום א' וכי ויחכם מכל האדם וגוי ואין אופן להציג חכמה זו בהקץ. ושינה זו טוב מאד והוא תרדמת נבואה ממשיג. הרבה בתורה ועי"ז עומד ויגע בתורה הרבה. ואיתא במ"ר (שם) מתחלת הספר עד כאן לא כי ס' כיוון שנבראת אשה נברא שטן עמה דכי' ויסגר בשורח עמק. והיינו שבו יוכפ' ושם החדש מורה על המכוון מהחודש. ושם החדש זה כסלו והוא מלשון אם שמי זהב כסלי וכן כי היה בכסלך שהוא לשון מבטה עוז. נראה שעסוק החדש זה שכל א' מישראל יהיה לו מבטה עז בה'. ובס' יצירה המליך אותו ס' בשינה כו' וכסלו בשנה. אותן ס' א' בזוה"ק (ח"א ג' א) שא"ל אתה צריך לאתרך יכו נפילין דאיןון סמייכין עלך כו'. ובגמ' (ברכות ד:) אף"ה חזר דוד וסמכו ברוחה"ק שני סומך ה' לכל הנופלים. ושינה אי' (ב"ר פ' יז) תחלת מפלת שינה. דמייך ליה ולא לעי באורייתא כו'. ולעיל'(שם פ' ט) אי' הנה טוב מאד טובת שינה ומקי' וכי שינה טוב מאד לא כן תניןן יין ושינה כו' אלא מתוך שהוא ישן קימועא הוא עומד ויגע בתורה הרבה. והיינו שיש שינה שהוא טוב מאד ויש שינה רעה נתנן במתני' ולצדיקים רע להם וכו'. וכן שחוشب במ"ר ג' תרדמות תרדמת שינה תרדמת נבואה כו'. לשינה אי' בגמ' (ברכות גז:) שהוא א' מס' למיתה ובמ"ר שם הלשון נובלות מיתה שינה.

ראש חודש כסלו, ב'

ט

শמות חדשים על מכבלי כמ"ש (בירושלמי פ"א דר"ה וב"ר פ' מה) שבתורה הזכר רק מספר החדש לנין בחודש השליishi בחודש השבעיע ואח"כ בנחמייה הזכרו בשמות. והענין שמתהלה כשהיה בהמ"ק קיים כתיב זאת עלות חדש בחודשו. שבכל חדש הרגישו קדושה מיוحدת. וכן כי והיה מד' חדש בחודשו וmedi שבת בשבתו וגוי שבכל חדש מתהדר עניין מהחדש בדורות וכן בכל שבת ושבת. וכן בכל שנה מתחדש בר"ה החדש עניין מהחדש בתורה וכן מתחדש בכל השנה בכל חדש ובכל שבת. וمعنى זה מצינו (סנהדריו קג:)
מנשה היה שונה נ"ה פנים בתחום כהנים נגד שני מלכותו ופירש"י ס' ויקרא הי' חדש בו בכל שנה ושנה ודורשו מפלפולו ע"ש. (ונתבאר פ' בראשית מאמר ד) והיה להם הרגש התחדשות הד"ת בכל שבת ובכל חדש. ואח"כ נשנכח מהם ההרגשה בחידוש התורה. וכן לאחר חורבון בהמ"ק שלא היה עלות חדש בחודשו. אז תקנו אנשי כנה"ג שישדו תושבע"פ ותקנו שמות החדש. ומצינו במדרשו (ויק"ר פ' כת) על תשרי תשרי ותשבוק ותכפר על חובי עמק. והיינו שבו יוכפ' ושם החדש מורה על המכוון מהחודש. ושם החדש זה כסלו והוא מלשון אם שמי זהב כסלי וכן כי היה בכסלך שהוא לשון מבטה עוז. נראה שעסוק החדש זה שכל א' מישראל יהיה לו מבטה עז בה'. ובס' יצירה המליך אותו ס' בשינה כו' וכסלו בשנה. אותן ס' א' בזוה"ק (ח"א ג' א) שא"ל אתה צריך לאתרך יכו נפילין דאיןון סמייכין עלך כו'. ובגמ' (ברכות ד:) אף"ה חזר דוד וסמכו ברוחה"ק שני סומך ה' לכל הנופלים. ושינה אי' (ב"ר פ' יז) תחלת מפלת שינה. דמייך ליה ולא לעי באורייתא כו'. ולעיל'(שם פ' ט) אי' הנה טוב מאד טובת שינה ומקי' וכי שינה טוב מאד לא כן תניןן יין ושינה כו' אלא מתוך שהוא ישן קימועא הוא עומד ויגע בתורה הרבה. והיינו שיש שינה שהוא טוב מאד ויש שינה רעה נתנן במתני' ולצדיקים רע להם וכו'. וכן שחוشب במ"ר ג' תרדמות תרדמת שינה תרדמת נבואה כו'. לשינה אי' בגמ' (ברכות גז:) שהוא א' מס' למיתה ובמ"ר שם הלשון נובלות מיתה שינה.

ויאמר ראה ריח בני כרייה שדה אשר ברכו ה' ויתנו לך האלים
ואגו. ובשבת שכל ישראל פנוים רק לתורה ונמשלו ישראל לתהופחים כמו
במ"ת שנמשלו לתהופח (שבת פה) ונקרוו ישראל חקל תפוחין קדושים. וזה
שדה אשר ברכו ה' שדה של תהופחים (כמ"ש תענית גט): لكن אומרים במוש"ק
פסוקיו ויתנו לך וגוי שיזכו גם בימי המעשה להיות עוסקין בתורה. וכמו
שנדרש בבר"ר מטל השמים זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה וכו'. יעבדך
עמים וגוי שכל המקביל עליו על תורה מעבירין ממןעו על ד"א וכו' וזכה בכל
הسيעות לתורה ועובדת. ובשבת כל א' מישראל זוכה שנקרו לבו הר קדשי
שבשת כל א' מישראל זוכה לנשמה ומישׁ זוכה לנשמה נקרא קדוש כמ"ש
בזזה"ק (ח"א סב א גרע"ב) וכל לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי וגוי
ובמה"נ תולדות (קלא א) הוא לבא דמדוריה דיצה"ר ביה והינו שלא יכול
היצח"ר לשנות בו וכמ"ש"נ שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע
ועל ידי שמירת שבת ניצול מקטרגו יצח"ר כמ"ש בפ"ח. ומתפלין במווצאי
שבת החל עליינו הימים הבאים כו' החשובים מכל חטא ומונקים מכל עון
שיעיל קדושת השבת לימי המעשה ג"כ להנצל מקטרגו יצח"ר. ומדוברים
ביראתך הוא שבשת נקרוו ישראל יראי שמי (תענית חט): ואימת שבת על ע"ה
כמ"ש בירושלמי. ומקשים על ימי המעשה שייהיו מודוקים במדת השבת
שהוא יראה. וכ"כ בזזה"ק (ח"א ב) שבת דמע"ש איה יראה ושראית בה יראה
וכמו שאמרנו דלקך נקרה סעודת מוצ"ש מלוה מלכה שהוא מהוחר ומדוק
לקדושים סעודות שבת מלשון ילוה אישיא אלישע שסודה זו דוד שהוא רגל
רביעי שבmercבה. ובשבת זוכין לחזות בنعم ה' שהוא זיא דז"א. ולבקר
בhcילו דישראל המקימים ג"ס שבת נקרוו בני hcילא דמלכא כמ"ש
בזזה"ק (ח"ב פה ב רבב ב) מקשים במווצאי שבת ויהי נעם אדני אלהינו עליינו
והינו שמקשים שנזכה שייהינה לנו מنعم ה' אור מקיף עליינו בימי המעשה.
ומעשה ידינו כוננה עליינו שייהינה מעשה ימי החול ג"כ לש"ש. ויהיה מעשה
המצות כמלאת המשכן. ומעשה ידינו כוננהו עדם"ש בזזה"ק (ח"א קמ"ב
א) דעתך ליה לב"ג דיתעסק באורייתא לשמה זקב"ה כו'. מסלות בלבכם
כד"א סלו לרוכב בערות כו' והוא עפמ"ש בזזה"ק בא (לב ב) וכד' עבדן
עובדין דכשרון יហבין תוקפא וחילא לקב"ה כו' ובמ"א בזזה"ק (ח"ג ז ב) ובג"כ
ישראל מפרנס לאביהן شبשים תנין. והינו שהוא נחת רוח להקב"ה
שאמר ונעשה רצונו. וכן ע"י מעשה ימי החול כשהן לש"ש. הם כמעשה
המצות:

3
וכן בנימין יידיך לה וגוי ובין כתפיו
שכן. ואף שנראה שרק בנימין ושלמה זכו להיות נקראו ידדים. באמת גם כל
ישראל נקרו בשאה"ש אחותי רעתית יונתי תמתני וכל לשון של חיבת. רק
שלמה ובנימין נקרוו בפרט ידדים של השיתות. וכן איתא (מנחות גג):
ויתכפרו בו ידדים אלו ישראל כו'. וכל א' מישראל יכול לזכות זהה אם יפנה
עצמם להשיות. כמ"ש (שהש"ר ה) פתחי לי פתח א' של תשובה כחוודה של
מחט ואני אפתח لكم פתחים וכו'. ובחודש זה נס חנוכה שהיה שלא כדרך
הטבע כלל. דנס פורים היה כמעט קרוב לטבע בעני העולם שע"י אנשים מתי מספר.
אסטר נהפך לבבו לטובה. אבל בחנוכה שהי' במלחמה ע"י אנשים מתי מספר.
ואף אחר שנחוטף עליהם מ"מ מה נחשבו נגד חיל היוונים שמלכו בכיפה אז.
רק ע"י מבטה עז שהיה להכחנים כי אין מעזר לה' להושיע ברב או כמעט
על ידי זה נצחו מסרת גברים בידי חלשים ורבים בידי מעתים. והי' בחודש זה
כסלו שנקרו ע"י המבטח עז שיש לישראל כי ה' יהיה בכסלך. ובגזרת יוון
מצינו (בר פ' סה) ביקום איש צורות בא' של ר"י בן יועזר איש צירידה
שהיה בגזירה ונשתקע כ"כ עד שרכוב על סוס בשbeta. והכנים ריב"י בלבבו
המבטח עז לשוב בתשובה ע"י שא"ל ואם כך לעושי רצונו ק"ז למכעיםיו עד
שקיים בעצמו ד' מידות וא' ר"י בשעה קלה קדמוני זה לג"ע. ובחודש כסלו
יש לכל א' מישראל מבטה עז שיוכל לקנות עולמו בשעה א'. שע"ז יש מבטה
ען לישראל כמ"ש בזזה"ק (ח"א קמ"ב א) על פ' עוז לו אך מסילות בלבכם
עמ"ש. אם אך יפנה עצמו לד"ת כמ"ש פתחו לי פתח א' של תשובה כחוודה של
מחט ואני אפתח לכם פתחים כו' ועמך כולם צדיקים ויהיה ה' בכסלך.